

Τò φεστιβάλ σοβιετικών ταινιών
ΘΑΣΗ ΣΤΗΝ ΞΕΡΑΪΛΑ
ΤΗΣ ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΖΩΗΣ
Μιά κουβέντα με τους Σοβιετικούς καλλιτέχνες

Ένα φεστιβάλ ταινιών μέσα στην ξηραΐλα της έκπολιτιστικής μας ζωής, ξεραΐλα, που την επέδωσαν φυσικά οι τραγικές δοκιμασίες των τελευταίων μηνών, αποτελεί άναμφισβήτητα μία όαση ευπρόσδεκτη.

Είναι γεγονός πως όσο και να κατανοούμε τις αντιξοότητες των καταστάσεων έρχονται στιγμές, που νιώθουμε επιτακτική την ανάγκη, την εσωτερική ανάγκη, να λυθούμε σ' έπαφή με πραγματικά έργα τέχνης — να δούμε μια συγχρονιστική ταινία, ν' απολαύσουμε μία θεατρική παράσταση, που να περικλείει κάποιο βαθύτερο μήνυμα, ν' ακούσουμε μία συσυλλογή, που να μιλά άμεσα στην ψυχή μας.

Αποδεικνύεται τώρα, ότι η ένταση του ρυθμού της ζωής μας άποζητά μία πιο πλούσια σε διαισθητικές πνευματικές τροφές. Η λεία επίφάνεια των πραγμάτων, το άπλο θέμα, όσο λαμπρό και νάναι, με δυο λόγια τα έργα τέχνης, που σκοπό τάσσουν να παρουσιάσουν την πιο ανώδυνη και απ' έδώ και την πιο ψεύτικη πλευρά της ζωής, όχι μόνο δεν Ικανοποιούν μα και άπωθούν τον κόσμο μας, που ένστικτώδεια ψάχνει να βρεί την πλήρη αλήθεια της ζωής, τον προβληματισμό.

Απ' αυτής άκριβώς της πλευράς χαιρετίζουμε τò φεστιβάλ των Σοβιετικών ταινιών, που άνάμεσα στα έργα του συμπεριέλαβε και τέτοιες ταινίες ψηλού έπιπέδου όπως είναι η «Ανάσταση», η «Αίσιόδοξη Τραγωδία», τà «Φλογισμένα Χρόνια», ό «Αμλέτος».

Χαιρετίζουμε τò φεστιβάλ και μαζί εκφρίζουμε και τις ευχαριστίες μας προς τή Σοβιετική κινηματογραφία, που άπέστειλε με την ευκαιρία της δομáδας αυτής στην Κύπρο τρεις γνωστóυς καλλιτέχνες για νà μας μεταδώσουν πιο άμεσα την πνοή της σοβιετικής τέχνης.

Συνανήσαμε τóυς τρεις καλλιτέχνες σε μία όμολογούμενη πολύ άκατάλληλη στιγμή. Ήταν 2 μ.μ., δεν είχαν γευματίσει άκόμα κι' ήταν κριολοκτικά ξεβρωμένοι από δυο άπανωτες συμενευξείς, πουχαν δώσει στο Ράδιο και σε μία άλλη συνάδελφο έφημερίδα.

Στην άρχή είπα ν' αναβάλω τή δική μου συνέντευξή για μία άλλη στιγμή, που θάταν πιο φρέσκοι, πιο πρόθυμοι για κουβέντα, όμως εκείνοι επέμεναν. Στην Κύπρο είχαν έλθει για δουλειά, είπαν, και θά μπορούσαν κι' άλλες πολλές άκόμα ώρες νà μιλούν για τή τέχνη, για τή χώρα τους, για τή φίλια μας.

Στόυς σοβιετικούς άνθρωπος της τέχνης ύπάρχει πάντα κάτι τò κοινό. Είναι ή φλόγα που καίει στην κάθε τους κουβέντα, τò πάθος που συνοδεύει τήν κάθε τους χειρονομία. Αντίλαμβάνεσαι απ' τήν πρώτη κι' όλας στιγμή πώς αυτοί οι άνθρωποι έχουν αναγάγει τήν τέχνη και τà ύψηλά της ίδανικά σε μία πραγματική θρησκεία, τήν όποία ύπηρετούν δοσμένοι όλόψυχα σ' αυτή.

Η τέχνη πρέπει ν' άντανακλά τò εξάπτυχο εκείνο, που λέγεται Είρήνη — Φιλία — Αδερφοσύνη — Εύτυχία — Ισότης — Έλευθερία — μάς λέει ό Εύγένι Μαντιβέεφ — και τà μάτια του σπινθηροβολούν λες κι' είναι έτοιμος, νà έτοιπή τή στιγμή, νà ριχτεί στην πάλη για έκεινά που λέει.

Όλες μας οι ταϊνίες — συνεχίζει — άκόμα κι' εκείνες, που έπιφανειακά είναι οι πιο «άθώες» εκφράζουν αυτά άκριβώς τà ίδανικά.

Πάρτε τήν «Ανάσταση». Προβάλλοντας τò άθάνατο αυτό έργο τού Τολστόι δεν κάνουμε άπλώς μία έπίσκεψη στο παρελθό. Στην άμερικάνικη ταινία «Ανάσταση» οι δημιουργοί της τόνισαν κυρίως τò σεξουαλικό στοιχείο τού μυθιστορήματος. Έμεις δώσαμε τόν κύριο λόγο στις κοινωνικές σχέσεις...

Ό Νεχλιούτφ, ό ήρωας της ταινίας, δεν είναι άπλώς ό άφηρημένος τύπος, όπως όρισμένοι τò θέλουν. Έγώ προσωπικά κατέβαλα προσπάθειες, χωρίς φυσικά νà παραδίσω τò πρωτότυπο, νà δώσω τις πιο καλές, τις πιο ανθρώπινες, τις πιο δυνατές πτυχές τού χαρακτήρα τού Τολστοϊκού ήρωα... Κι' έδώ άκριβώς βρίσκειται — συνέχισε ό Μαντιβέεφ — τò κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα της μεθόδου τού Σοσιαλιστικού Ρεαλισμού.

Προβάλλει στόν άνθρωπο τò καλό, τò άξιο, τò δυνατό.

Πάρτε τόν Αμλέτο, με τόν όποιο θά κλείσει τò φεστιβάλ. Η έρμηνεία, που δώσαμε έμεις στο σαιξπηρικό αυτό έργο, θεωρήθηκε παντού, και στή Δύση, σαν άνωτερη της Άγγλικής. Έμεις στο έρώτημα τού Αμλέτου «να ζείς ή νà μη ζείς» άπαντούμε κατηγορηματικά «Νà ζείς»!

Ό Αμλέτος — έπεμβαίνει ή Ναταλία Φαντέεβα — δεν είναι σ' έμάς ό μεταγωγικός πρίγκηπας. Ό δικός μας Αμλέτος παλεύει. Ό Μαντιβέεφ θυμάται κάτι από τò δικό του ρόλο στην «Ανάσταση» και επανέρχεται.

βαλα. Βλέπετε, παίρνει και πάλι τò λόγο ή Φαντέεβα, που παρ' όλα τà νιότη της φαίνεται νάναι άρκετά καλλιεργημένη και καταρτισμένη σαν καλλιτέχνης, κι' όταν άκόμα τà γεγονότα παίρνουν μία τραγική εξέλιξη και πάλι μπορείς νà μπάσεις μέσα στο όλο πνεύμα τò στοιχείο τής κατίσχουσης τού άνθρώπου, τής τελικής του νίκης.

Στην «Αίσιόδοξη Τραγωδία» όλα χάνονται, κι' όμως δεν φεύγει από τήν αίθουσα ήττημένος, συντριμμένος. Ξέρεις πώς ό άνθρωπος κι' άν έπесе, στο τέλος ή νίκη πάλι δική του θάναι.

Στò σημείο αυτό ή κουβέντα στριφογυρνά γύρω από τήν άρχαία οελληνική τραγωδία, γύρω από τις σύγχρονες έρμηνείες, που δίνονται.

Π. ΠΑΙΟΝΙΔΗ

Ρωτάμε τò Μαντιβέεφ, που ως γνωστό είναι λαϊκός καλλιτέχνης — τίτλος πολυ ψηλός — αν έπαιζε ως τώρα σε άρχαιοελληνική τραγωδία κι' έκεινος μάς άπαντά, μ' όλη τή σεμνότητα τού πραγματικού καλλιτέχνη, πώς πολυ θάβλε να παίξει αλλά δεν νιώθει άκόμα τόν έαυτό του έτοιμο νà αναλάβει ένα τέτοιο σοβαρό έχειρήμα.

Όμως — προσθέτει ή Βία Άρτμάνε θά ύποδυθεί σύντομα τò ρόλο τής Μήδειας.

Στρεφόμεστε προς τήν ψηλή, κατάξανη λιθουανή καλλιτέχνιδα, που τόσο σεμνά παρακολουθεί τή συζήτηση κι' άποσπουμε λίγα λόγια κι' απ' αυτή.

Πράγματι έτοιμάζεται για τò μεγάλο ρόλο τής Μήδειας, που τήν παράσταση της θά τή δώσουν σε μία μεγάλη πλατεία της Ρίγας. Δεν είναι φυσικά αυτή ή πρώτη σκηθεσία της Άρτμάνε στο κλασσικό ρεπερτόριο. Έπιτυχία σημείωσε στο ρόλο τής Ίουλιέτας!

Είναι όμως πολύπλευρο τάλάντο ή Βία Άρτμάνε. Μόλις τελευταία τέλειωσε τò γύρισμα μιας ταϊνίας στο Κίεβο. Ήταν περιπετειώδης ή ύπόθεση με ήρωες Άγγλους, Γερμανούς, Πολωνούς, Ούκρανούς, ή Ίδια δέ ύποδύονταν τò ρόλο της Άμερικανίδας — θετικού ήρωα.

Θέμα της ταϊνίας οι άνθρωποι στα χρόνια του πολέμου άνακαλύπτουν κοινή γλώσσα.

Θά μπορούσε — λέει χαριτολογώντας ό Μαντιβέεφ, που φαίνεται νà έκτιμά ιδιαίτερα τήν Άρτμάνε (συμπρωτωαγιστούν και σε μία ταϊνία τού φεστιβάλ) — νà ύποδυθεί σε κάποια μελλοντική σοβιετοκυπριακή παραγωγή και τò

ρόλο Άγγλιδας. — Έσείς θά παίζατε; ρωτάμε. — Θάταν τιμή για μένα — δηλώνει κι' είναι σοβαρή αυτή τή φορά ή κουβέντα του — νà πάρω μέρος σε ταϊνία με κυπριακή ύπόθεση.

Ρωτάμε για τà σγέδια τού μεγάλου καλλιτέχνη και μαθαίνουμε πως προετοιμάζεται νà πάρει μέρος σε ταϊνία για τà μαθητικά χρόνια τού Λένιν. Θάχει τò ρόλο έπιθεωρητή και θάναι ό τρίτος στη σειρά άρνητικός ρόλος, που έδωσε μέχρι σήμερα.

Η Φαντέεβα από τής πλευράς της γυρίζει ταϊνία με βάση κάποιο διήγημα τού Μπόρις Πολεβότ και άκόμα μία ταϊνία, που γυρίζει ένα νεαρός σκηνοθέτης, που τέλειωσε μαζί της τò Ίνστιτούτο.

Είναι καταπληκτικό τò φαινόμενο τής μαζικής είσοδής των νέων τάλάντων στόν κινηματογράφο — πώς λέει ή Φαντέεβα — Σ' έμάς τώρα ύπάρχουν Ίνστιτούτα, που προετοιμάζουν όχι μόνο ήθοποιούς τού κινηματογράφου, αλλά και σκηνοθέτες, σεναριογράφους κλπ.

Στή Σοβ. Ένωση παράγονται πια 120 ταϊνίες τò χρόνο αυτή δέ ή παραγωγή διαρκώς αύξάνει γιατί τò κράτος δίνει τεράστια σημασία στην άνάπτυξη τής 7ης τέχνης.

Ήδη γυρίζονται πολλές ταϊνίες από κοινού με άλλες χώρες και τà σοβιετικά έργα άνεδάχοντας διαρκώς τò καλλιτεχνικό τους έπίπεδο κατακτούν όλο και περισσότερο έδαφος στο έξωτερικό.

Μιλήσαμε για πολλά άλλα πράγματα με τóυς σοβιετικούς καλλιτέχνες, για τò θέατρο — νοουμένου ότι ό Μαντιβέεφ και ή Άρτμάνε είναι και θεατρικά στελέχη — για τò ρεπερτόριο των θεάτρων, για τή διαφορά θεάτρου και κινηματογράφου όσο άφορά τή σκηνοθεσία και τήν ύποκρισία και φυσικά για τήν Κύπρο, τις όμορφίες της, τò λαό της, τόν άγώνα της, που είναι μέσα στην καρδιά τού κάθε σοβιετικού πολίτη.

Κι' ή ώρα φυσικά περνούσε και νιώθαμε όλο και πιο άσχημα γιατί είχαμε χφάει» όχι μόνο τò γεύμα τους αλλά και τή μεσημεριανή τους ξεκούραση. Εκείνοι όμως καμιά διάθεση δεν έδειχναν νà σταματήσουν τή συνέντευξη. Φαίνονταν ξεκούραστοι, ξαναγιωμένοι!!

Άκόμα μία φορά, ήρτε σαν χαρα θού αυτή ή όαση μέσα στην ξηραΐλα της έκπολιτιστικής ζωής. Ας δροσιστούμε όσο μπορεί περισσότερο παρακολουθώντας τις ταϊνίες τού φεστιβάλ. Και για όσους δεν μπορούν κυνηγώντας τις άγιότερα σαν θά προβληθούν στούς δικούς τους κινηματογράφους...